

УДК: 311

Кушнерик А. – ст. гр. Док-34

Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки

ПИТАННЯ ДОТРИМАННЯ ВИМОГ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ СТАТИСТИЧНОГО СПОСТЕРЕЖЕННЯ

Науковий керівник: доц. Мельник К. П.

Kushneryk A.

Lesya Ukrainka Eastern European National University

QUESTIONNAIRE FOR THE ORGANIZATION OF STATISTICAL OBSERVATION

Supervisor: doc. Melnyk K. P.

Ключові слова: статистичне спостереження, статистичні дані, вимоги.

Key words: statistical observation, statistical data, requirements.

Демонополізація економіки з-під державного інформаційного контролю спричинила вихід багатьох підприємств, установ та організацій. З огляду на це постала потреба розробляти й удосконалювати методи збирання різнобічних статистичних даних.

Щоб одержати інформацію про стан і розвиток економіки країни чи інші дані, що характеризують культурний і матеріальний рівень суспільства, здійснюють статистичне дослідження. Останнє складається з трьох послідовних етапів: статистичне спостереження, зведення та групування зібраних матеріалів і аналіз результатів зведення [3, с. 22].

Статистичне спостереження виступає як один із головних методів статистики і як одна з найважливіших стадій статистичного дослідження. Статистичне спостереження являє собою науково організовану роботу із збирання масових первинних даних про кількісну сторону суспільного життя. Джерелами статистичного спостереження є соціально-економічні явища, які досліджуються для подальшого аналізу.

Проте не всяке збирання відомостей є статистичним спостереженням. Статистичним можна назвати лише таке спостереження, яке забезпечує реєстрацію встановлених фактів в облікових документах для наступного узагальнення. Одним з важливих завдань статистичного спостереження є ретельна і всебічна перевірка якості зібраних матеріалів для забезпечення їх вірогідності.

Саме статистичне спостереження також складається з трьох етапів: підготовки спостереження; збирання матеріалу; контролю зібраного матеріалу [5, с. 21].

Статистичне спостереження завжди становить кількісну реєстрацію окремих явищ, які відбираються дослідниками за якісно визначеними ознаками. При статистичному спостереженні реєструються індивідуальні явища досліджуваної сукупності.

Наукова організація статистичного спостереження зумовлює дотримання певних вимог щодо його здійснення.

Оскільки суспільні явища знаходяться у постійній зміні й розвитку та мають різний якісний стан, статистичне спостереження повинне забезпечувати збір масових

даних. в яких відбивається вся сукупність фактів. Неповнота зведень про досліджувані процеси призведе до помилкових висновків з результатів аналізу.

Складний взаємозв'язок і взаємопереплетіння економічних явищ зумовлює орієнтацію статистичного спостереження на збирання не тільки інформації, яка безпосередньо характеризує досліджуваний об'єкт, а й такої, що сприяє зміні його стану. Отже, дані спостереження повинні бути повними. Під повнотою даних розуміють повноту просторового охоплення одиниць досліджуваної сукупності, істотних сторін явищ, а також повноту охоплення у часі.

Щоб дані про окремі явища можна було узагальнювати, вони повинні бути порівнянними, збиратися в один і той самий час і за єдиною методикою.

Достовірність статистичних даних означає відповідність даних тому, що є в дійсності. Вся організація, методика і техніка проведення статистичного спостереження мають бути направлені на забезпечення достовірності даних [1, с. 53]. Особливість зазначеної вимоги полягає у тому, що у разі одержання недостовірної інформації, не можна усунути її дефекти в процесі подальшої обробки, що ускладнює прийняття науково обгрунтованих рішень. Зрозуміло, що статистична інформація вважається якісною, якщо вона правдива, вірогідна і точна.

Ще однією вимогою є доступність даних. З переходом до ринкових умов питання їх доступності особливо загострюється. Ці дані важко не лише зібрати, а й отримати готову статистичну інформацію. У період демократизації більшість матеріалів державної статистики стали «відкритими». Проте ускладнилась ситуація з централізованим збиранням даних, особливо в недержавних структурах. Низький рівень відповідальності таких структур щодо подання звітів, а то й повна невідповідність деякої їх частини призводить до порушення вимог повноти та своєчасності реєстрації даних.

Отже, процес формування якісної інформаційної бази потребує чіткої спланованості першого етапу статистичного дослідження, яким є статистичне спостереження [4, с. 12]. Це є складна, трудомістка і відповідальна робота, яка залежно від масштабів дослідження виконується силами багатьох працівників. Від повноти та якості вихідних даних залежить успіх всієї статистичної роботи. Кінцевою метою статистичного спостереження є одержання повної, об'єктивної і порівнянної інформації, яка дає змогу на наступних етапах дослідження забезпечити науково обгрунтовані висновки щодо характеру і закономірностей розвитку досліджуваного явища.

Список використаних джерел:

1. Мармоза А. Т. Теорія статистики [текст] підручник. – 2-ге вид. перероб. та доп. – К.: «Центр учбової літератури», 2013. – 592 с.
2. Мельник К.П. Матеріали II науково – практичної конференції молодих науковців, аспірантів, здобувачів і студентів «Актуальні проблеми і перспективи розвитку економіки України» // Тези доп. Луцьк – 2012р. – с. 585-586.
3. Опря А. Т. Статистика (модульний варіант з програмованою формою контролю знань). Навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 448 с.
4. Статистика: Підручник / С. С. Герасименко, А. В. Головач, А. М. Єріна та ін.; за наук. ред. д-ра екон. наук С. С. Герасименка. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К.: КНЕУ, 2000. – 467 с.
5. Ткач Є. І., Загальна теорія статистики: підручник [для студ. вищ. навч. закл.] . – [3-тє вид.] – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 442 с.